

O D L U K E

A/ Odluke domaćih sudova i drugih organa

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Prvostepena presuda od 9.V 1958.

Vijeće: Zvone Rihtman, prof.dr Vladislav Brajković i dr Emilije Pallua

Sudar brodova - Izmakla dobit prouzročena sudarom ne utvrđuje se na temelju prosječne godišnje zarade broda - Plaća posade uračunata je u izmaklu dobit

Povodom sudara između m/b "Bakalar" i m/b "Biševo", oštećen je potonji brod. U nastalom sporu brodar "Biševa" tuži brodara "Bakalara" za naknadu konkretne štete i izmakle dobiti za 24 dana, koje je brod izgubio radi popravka. Tužitelj se načelno **ne** protivi zahtjevu za izmaklu dobit, ali smatra da ju treba izračunati na temelju prosječne godišnje zarade broda, koju bi brod iste vrste i namjene vjerojatno ostvario, a ne na temelju očekivane zarade iz konkretnog ugovora. Protivi se i dijelu zahtjeva, koji se odnosi na plaće posade, jer su plaće uračunate u izmakloj dobiti.

Sud je utvrdio da su za sudar odgovorne obje strane u razmjeru od 3/4 prema 1/4, pa je u tom omjeru dosudio i štetu. Nije prihvatio stajalište tuženika o načinu računanja izmakle dobiti na bazi godišnjeg prosjeka, jer smatra, da se takvo računanje kosi sa stvarnim stanjem i normalnim načinom privredjivanja u pomorskoj plovidbi. Zbog toga je izmaklu dobit izračunao na osnovi ugovora koji je oštećeni brod u času sudara ispunjavao, a prema rezultatima triju prethodnih putovanja, izvršenih na temelju istog ugovora. Sud je prihvatio stajalište tuženika u pogledu plaća posade za vrijeme popravka, jer su plaće uračunate u izmakloj zaradi.

Z.R.

Bilješka.- Pitanje, kako se ima izračunati naknada izmakle dobiti povodom sudara, predmet je izučavanja posebne komisije CMI-a, jer se smatra poželjnim unificirati načela o utvrđivanju opsega štete, koju treba priznati, i metode, koju valja pritom primijeniti. Stajalište zauzeto u ovoj presudi upućuje

na načelo da se izmakla dobit računa kao konkretizirana apstraktna šteta na osnovi ekonomskih rezultata jednog broja putovanja, koja su prethodila sudaru. Po tome se ono približava metodi, koju obično primjenjuju engleski sudovi. Zanimljivo je, da belgijski pomorskopравни krugovi zastupaju gledište, da visinu izmakle dobiti treba utvrdjivati na bazi forfeta. Praksa većine drugih pomorskih zemalja ide za utvrdjenjem na bazi ocjene konkretnih okolnosti slučaja. Prijedlog, da se izmakla dobit obračuna na bazi prosjeka jednogodišnje zarade broda, nije istaknut s nijedne strane, jer se ne može uskladiti s dinamičkim i krajnje osjetljivim prilikama na tržištu vozarina.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 24.I 1961.

Vijeće: Julije Dim, dr Pavle Vinski, prof.dr Marijan Horvat

Na naknadu za prekostojnice primjenjuje se jednogodišnji zastarni rok

Medju strankama je nesporno da su prekostojnice nastale u mjesecu srpnju 1957. i da je tužba za naknadu prekostojnica podnesena dana 2.XII 1958. Medju ostalim razlozima koje je tuženik naveo u svoju obranu iznio je prigovor izmaka zastarnog roka, jer da je tužba podnesena nakon isteka godine dana.

Istaknuti prigovor zastare prvostepeni sud nije usvojio stojeći na stajalištu da se u konkretnom slučaju mora primijeniti trogodišnja zastara u smislu čl.17. Zakona o zastari potraživanja.

Povodom žalbe tuženika drugostepeni sud je preinačio prvostepenu presudu i odbio tužbeni zahtjev.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zastari potraživanja /Sl.l.FNRJ br.57/54/ donesena je dopuna čl.41.toga zakona i dodan novi stav 3, prema kojemu se propisi toga zakona ne odnose na potraživanja koja potječu iz ugovora o prijevozu morem ili iz drugih odnosa nastalih u odnosu na brodove na moru. S druge strane Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova /Sl.l.FNRJ br.25/59/ izričito predvidja u velikom broju slučajeva zastaru na moguće zahtjeve nastale iz plovidbe na moru, zastarni rok od jedne godine.